

ČJ – 9. tř. (19)

Přívlastek – Pk

!!! vždy závisí na podstatném jméně !!!

- ptáme se **jaký, který, či**

Druhy Pk:

a) shodný – stojí před podst. jménem

perníkové srdce

b) neshodný – stojí za podst. jménem

srdce z perníku

c) postupně rozvíjející – pořadí nelze měnit, nelze mezi ně vložit spojku

můj nejlepší kamarád, krásný jarní den

Přívlastky rozvité

Pk těsný

- rozvitý přívlastek shodný
- stojí za podstatným jménem
- **nelze jej z věty vypustit – neoddělujeme čárkou**

Žáci přihlášení do sportovního klubu mají schůzku v tělocvičně.

Pk volný

- rozvitý přívlastek shodný
- stojí za podstatným jménem
- **lze jej z věty vypustit – oddělujeme čárkou**

Dlouhá lavice, svítící jasnou barvou, lákala k posezení.

Přístavek

- shodný přívlastek, jehož **základem je podstatné jméno**
- **oddělujeme čárkami**

Praha, hlavní město České republiky, má bohatou historii.

!!! Přístavek může být uvozen zdůrazňujícími slovy:

např., tzn., tj., totiž, zkratka, zejména

V mírném pásmu převládají porosty jehličnaté, např. smrk, borovice, jedle.

Cvičení.

1) Podtrhni přívlastky a nadepiš Pks ,nebo Pkn.

Staré hrady jsou ozdobou celého kraje. Hlavní potravou kukačky jsou housenky. Na našich řekách plují lodě různé velikosti. Jízda na lyžích je oblíbený sport. Hurvínek provádí svému otci všelijaké darebačiny. Z ledovců se odlamují obrovské části a ohrožují plavbu lodí. Na stěnách zdejší jeskyně se dochovaly kresby dávných lovců zvířat. Chlapec měl přání chytat v brance. Mám nové šaty pro svátek. Jeho touha zvítězit mu dodala sílu.

2) Podtrhni rozvitý přívlastek a pomocí čárek rozliš těsný a volný.

Část roviny ohraničená čtyřmi úsečkami se nazývá čtyřúhelník.

Mužstvo hrající v modrých dresech je Viktorie Žižkov.

Letadlo směřující do Turecka je připraveno na páté dráze.

Poznámky označené hvězdičkou jsou určeny nadaným žákům.

V lese plném letní pohody jsme se procházeli až do večera.

Děti pouštěly na louce draky vyrobené z různých materiálů.

Na stole obklopeném pohodlnými židlemi byly vystaveny odborné časopisy.

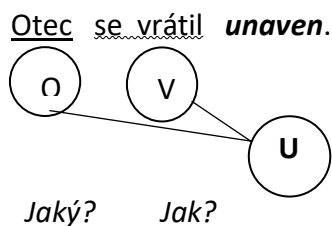
Růže zářící rozmanitými barvami nádherně voněly.

3) podtrhni přístavek a doplň čárky.

Plankton společenství drobných vodních organismů je důležitým článkem potravního řetězce. Viděl jsi Prodanou nevěstu operu Bedřicha Smetany? Botanika věda o rostlinné říši se dělí na mnoho odvětví. Bratislava hlavní město Slovenské republiky leží na Dunaji. Středověká kolonizace osídlování neobydlených oblastí vyvrcholila v Čechách ve 13. století. Skladba nauka o stavbě vět a souvětí je součástí mluvnice. Slovní zásoba soubor všech slov a slovních spojení je shromážděna ve slovnících. Petr Novák žák 7. třídy vyhrál celou soutěž.

Doplňěk - D

- vyjadřuje vlastnost za určitého děje → závisí na dvou nadřazených větných členech (sloveso a podstatné jméno)

Doplňěk bývá vyjádřen:

- 1) podstatným jménem

Souseda zvolili **starostou**.

- 2) přídavným jménem

Bratr se vrátil **nemocen**.

- 3) zájmenem

Děti zůstaly doma **samy**.

- 4) číslovkou

Do cíle dorazil jako **první**.

- 5) infinitivem

Viděl jsem ho **plakat**.

Ptáme se: jak, jaký, kým, čím, za koho, jako kdo, jako co ...

Např.: vrátili se unaveni, vyučil se truhlářem, zvolili ho za předsedu, doběhl jako poslední.

!!! Jana se cítila šťastná. (doplňěk)

Jana byla šťastná. (přísudek)

!!! Pravopis:

Chlapci si hráli **sami**.

Dívky tančily **bosy**.

Štěňata přiběhla **zmatena**.

Cvičení.

1) Převeď věty do množného čísla.

Starý člověk se necítil zdrav. Babička seděla na lavičce osamocena. Chlapec běhal po trávě bos. Hokejista se vrátil ze zápasu unaven. Ráno vstal čilý a odpočínutý. Dívka mi připadala známa. Baletka tančila na pódiu sama. Dítě se vrátilo z nemocnice zcela vyléčeno. Kotě se ocitlo v místnosti opuštěno. Z ozdravného pobytu přijel svěží a štíhlý.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) Podtrhni doplňky.

Jmenovali ho ředitelem. Slyšeli jsme na zahradě zpívat kosy. Broskve zavařujeme loupané. Jirka byl zvolen za kapitána mužstva. Zahlédl jsem Karla odcházet. Dům se zdál opuštěn. Syn se vyučil kuchařem. Soused se cítil podveden. Viděli jsme ji tajně plakat. Po Krokově smrti zvolili za kněžnu moudrou a krásnou Libuši. Chodil do divadla velmi rád. Vybrali ho za reprezentanta školy. Řešení hodnotili jako přijatelné. Připadali nám úplně vyčerpaní.

3) Rozliš (nadepiš), které podtržené členy jsou doplňky a které příslovečné určení způsobu.

Petr byl zdravý jako rybička. Jan u soudu vystupoval jako svědek. Dědečka všichni znali jako velkého dobráka. Počínal si jako šílený. Bloudil chodbami jako náměsíčný. Jeho bratr byl zaměstnán jako zahradník. Michal chodil jako tělo bez duše.